

TRESTNÁ ČINNOSŤ V OBLASTI IT A DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA

Slovenská republika ratifikovala Dohovor o počítačovej kriminalite z 23. novembra 2001 v roku 2007.

V Trestnom zákone je táto forma trestnej činnosti vyjadrená o. i. v ustanovení § 247.

Poškodenie a zneužitie záznamu na nosiči informácií

- (1) Kto v úmysle spôsobiť inému škodu alebo inú ujmu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech získa neoprávnený prístup do počítačového systému, k inému nosiču informácií alebo jeho časti a
 - a) jeho informácie neoprávnene použije,
 - b) také informácie neoprávnene zničí, poškodí, vymaže, pozmení alebo zníži ich kvalitu,
 - c) urobí zásah do technického alebo programového vybavenia počítača, alebo
 - d) vkladaním, prenášaním, poškodením, vymazaním, znížením kvality, pozmenením alebo potlačením počítačových dát mári funkčnosť počítačového systému alebo vytvára neautentické dáta s úmyslom, aby sa považovali za autentické alebo aby sa s nimi takto na právne účely nakladalo, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.
- (2) Rovnako ako v odseku 1 sa potrestá, kto na účel spáchania činu uvedeného v odseku 1
 - a) neoprávnene sleduje prostredníctvom technických prostriedkov neverejný prenos počítačových dát do počítačového systému, z neho alebo v rámci počítačového systému, alebo
 - b) zaobstará alebo sprístupní počítačový program a iné zariadenia alebo počítačové heslo, prístupový kód alebo podobné údaje umožňujúce prístup do celého počítačového systému alebo do jeho časti.
- (3) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2 a spôsobí ním značnú škodu.
- (4) Odňatím slobody na tri roky až osem rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2
 - a) a spôsobí ním škodu veľkého rozsahu, alebo
 - b) ako člen nebezpečného zoskupenia.

Počítače a internetové služby sú však využívané pri páchaní rôznej trestnej činnosti, súvisiacej napr. s vydieraním, vyhrážaním, rozširovaním detskej pornografie, drogovej kriminality, podvodov a podobne.

Oblasť duševného vlastníctva

V tejto oblasti ide predovšetkým o porušovanie autorských a priemyselných práv, ktoré sú vymedzené nasledovnými všeobecne-záväznými právnymi predpismi a medzinárodnými dokumentmi:

- zákon č. 435/2001 Z.z. o patentoch, dodatkových osvedčeniach (Patentový zákon),
- zákon č. 344/2004 Z.z. o patentových zástupcoch,
- zákon č. 517/2007 Z.z. o úžitkových vzoroch,

- zákon č. 146/2000 Z.z. o ochrane topografií polovodičových výrobkov,
- zákon č. 55/1997 Z.z. o ochranných známkach,
- zákon č. 444/2002 Z.z. o dizajnoch,
- zákon č. 469/2003 Z.z. o označeniach pôvodu a zemepisných označeniach výrobkov,
- zákon č. 132/1989 Zb. o ochrane práv k novým odrodám rastlín a plemenám zvierat,
- zákon č. 618/2003 Z.z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (Autorský zákon),
- medzinárodné dohovory a dohody (napr. Parížsky dohovor na ochranu priemyselného vlastníctva, Dohovor o zriadení Svetovej organizácie duševného vlastníctva, Rímsky dohovor, a iné).

Z praktického hľadiska ide najmä o predaj produktov bez vysporiadania autorských a priemyselných práv – hudobné diela, filmové diela, počítačové programy, predaj neoriginálnych odevov, športových potrieb alebo elektroniky rôznych značiek, kozmetických alebo dokonca farmaceutických výrobkov. Napodobeniny kozmetických a farmaceutických výrobkov môžu byť zdraviu škodlivé, či dokonca ohroziť život.

Trestnoprávna ochrana autorských a priemyselných práv je upravená zákonom č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon:

- § 281 - porušovanie práv k ochrannej známke, označeniu pôvodu výrobku a obchodnému menu,
- § 282 - porušovanie priemyselných práv,
- § 283 - porušovanie autorského práva.

Organizácie kolektívnej správy práv duševného vlastníctva pôsobiace v Slovenskej republike:

SOZA - Slovenský ochranársky zväz autorský (www.soza.sk) spravuje majetkové práva autorov a iných nositeľov práv k hudobným dielam.

SLOVGRAM - Nezávislá spoločnosť hudobných zvukových záznamov (www.slovgram.sk) spravuje majetkové práva výkonných umelcov, výrobcov zvukových záznamov a výrobcov zvukovoobrazových záznamov a vysielateľov k umeleckým výkonom, zvukovým záznamom, zvukovo-obrazovým záznamom a vysielaniu.

LITA – Autorská spoločnosť (www.lita.sk) spravuje majetkové práva autorov k literárnym, dramatickým, choreograf., fotografickým, audiovizuálnym a dielam úžitkového umenia.

BSA – Business Software Alliance (www.bsa.org/slovakia/) ochrana autorských práv, ktoré prináležia výrobcom programov, pri nelegálnom používaní software a boj proti nelegálnej výrobe, distribúcii a používaniu software.

OZIS – Ochranné združenie interpretov Slovenska (www.ozis.sk) spravuje majetkové práva iba slovenských výkonných umelcov k umeleckým výkonom.

SAPA – Slovenská asociácia producentov v audiovizii (www.sapa.cc) spravuje majetkové práva výrobcov zvukovoobrazových záznamov.

IFPI - Medzinárodná federácia fonografického priemyslu (www.ifpi.sk) ochrana práv pri

vysielaní zvukových a hudobno-zvukových záznamov v rozhlase, televízii a výrobe
rozmnožením zvukových a hudobno-zvukovo obrazových záznamov pre komerčné účely.